

Sordesa i Trastorns de l'Aprenentatge

2014/2015

Codi: 102567

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OT	4	2

Professor de contacte

Nom: Nuria Silvestre Benach

Correu electrònic: Nuria.Silvestre@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Es recomana revisar els coneixements previs de Psicologia Evolutiva i d'adquisició del llenguatge

Tot i que l'assignatura s'imparteix en Català, s'ofereixen facilitats (documents i aclariments individualitzats en Castellà) per les persones que tenen dificultats en comprendre el Català.

Objectius

Els principals objectius formatius de l'assignatura són els que segueixen:

1. Conèixer les implicacions reals de la sordesa i les barreres psico-socio-comunicatives derivades de la sordesa a la nostra societat.
2. Conèixer els processos d'adquisició del llenguatge oral i escrit en la criatura i l'alumnat amb sordesa comparativament amb els de les persones amb desenvolupament típic des dels diferents enfocaments teòrics.
3. Dominar criteris i instruments per valorar els esmentats processos i els nivells de desenvolupament.
4. Conèixer i adquirir instruments per valorar les necessitats informatives, formatives i d'acompanyament psíquic de les famílies amb criatures sordes.
5. Adquirir coneixements i instruments per conèixer i avançar en el perfeccionament de l'escola inclusiva.
6. Saber aplicar les estratègies de intervenció en la família i l'escola

Competències

- Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
- Distingir i relacionar els diferents enfocaments i tradicions teòrics que han contribuït al desenvolupament històric de la psicologia, i conèixer la influència que han tingut en la producció del coneixement i en la pràctica professional.
- Identificar i descriure els processos i les etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.
- Identificar, descriure i relacionar les estructures i els processos involucrats en les funcions psicològiques bàsiques.

- Reconèixer la diversitat del comportament humà i la naturalesa de les seves diferències, tant en la normalitat com en l'anormalitat i la patologia.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
2. Descriure els processos i les etapes de l'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura al llarg del cicle vital.
3. Descriure i reconèixer les dificultats en l'aprenentatge del llenguatge escrit.
4. Establir relacions entre el dèficit lingüístic derivat de la sordesa i el desenvolupament comunicatiu, socioafectiu i cognitiu de les persones afectades.
5. Identificar els períodes crítics per a l'adquisició del llenguatge oral en el cas de les dificultats derivades de la sordesa.
6. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
7. Valorar els canvis en les implicacions de la sordesa en les persones afectades produïts gràcies als avenços tecnològics i les aplicacions de la psicologia del llenguatge.

Continguts

BLOC I CONCEPTES BÀSICS

1. Les implicacions de la sordesa en les persones afectades. Tipus i graus de sordeses.
2. Les barreres socio-comunicatives
3. La detecció, diagnosi i atenció a temps

BLOC II LA PRIMERA INFANTESA I L'ACOLLIMENT FAMILIAR

4. Efectes de la sordesa en la criatura al primer any de vida.
5. Impacte de la sordesa de la criatura en les famílies (I): Vivències.
6. Impacte de la sordesa en les famílies (II) Estils comunicatius i educatius
7. L'atenció a les famílies: Instruments i valoració dels mateixos.

BLOC III EL DESENVOLUPAMENT DEL LLENGUATGE ORAL A L'ALUMNAT SORD I LA INTERRELACIÓ AMB D'ALTRES FUNCIONS PSÍQUIQUES.

8. L'adquisició dels diferents discursos orals
9. L'adquisició de la llengua escrita
10. L'evolució socio-afectiva
11. L'evolució cognitiva

BLOC IV L'ESCOLA INCLUSIVA

12. L'escola inclusiva (I) Comunicació i modalitats d'escolarització
13. L'escola inclusiva (II): Aprenentatges.
14. L'escola inclusiva (III): La socialització amb els companys oïdors

BLOC V L'INTERVENCIÓ EDUCATIVA I RECERCA

15. L'actuació en els diferents entorns educatius

Metodologia

La metodologia general consisteix en propiciar l'adquisició per part de l'alumnat dels conceptes bàsics de les implicacions de la sordesa en el desenvolupament psíquic i lingüístic de la persona afectada, criteris de intervenció i l'elaboració pròpia d'estratègies d'estudi i de intervenció. Els instruments concrets que es fan servir són:

Participació en sessions d'exposició per part de la professora i discussió de textos (Activitats dirigides)

Anàlisi de conductes presentades en vídeos i/o transcripcions tutoritzats per la professora (Activitats tutoritzades)

Plantejament de problemes d'estudi i elaboració d'estratègies de intervenció davant de les conductes analitzades (Activitats tutoritzades i autònomes)

De forma optativa s'ofereix la possibilitat d'observar directament la inclusió de l'alumna sord a l'escola ordinària

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes de treball de camp	12	0,48	4, 5, 7
classes teòriques	24	0,96	2, 4, 7
Tipus: Supervisades			
Tutories	13	0,52	3, 5
Tipus: Autònomes			
Treball de camp i lectures	99	3,96	4, 5, 7

Avaluació

Les evidències d'aprenentatge consisteixen en mostrar la capacitat global de l'alumnat per conèixer i aplicar les tècniques d'exploració de la persona amb sordesa i la metodologia de valoració, orientació i intervenció en els medis socio educatius en els que creix, principalment família i escola. La valoració de les evidències esmentades es realitzarà mitjançant les activitats que segueixen:

Dues activitats al voltant d'un treball monogràfic, activitats d'avaluació 1, 2, una de treball de camp d'observació d'alumnat sord a una escola, la 3, i una activitats d'avaluació final, presencial, en que s'explora la capacitat de integració de les conceptualitzacions i competències adquirides, activitat 4

Activitat 1.Plantejament d'una problemàtica concreta sobre la temàtica de l'assignatura, definició de l'estat actual de coneixement mitjançant l'anàlisi crítica d'articles.

a) Aquesta activitat pot constituir la part de realització individual de la revisió d'estudis pel treball de camp de l'activitat 2

b) Autoria en grup màxim 3 membres

c) Pes sobre la nota final: 5%

d) Presentació, format i setmana: Escrit i oral Setmana 6

Possibilitat de reavaluació continuada no reavaluació final

Activitat 2. Elaboració d'un treball sobre la problemàtica seleccionada

a) Estudi de tema monogràfic o de casos

b) Autoria: Grup màxim 3 membres

c) Pes sobre la nota final: 35%

d) Presentació, format i setmana: Escrit i oral Setmana 13 i 15

Possibilitat de reavaluació continuada no reavaluació final excepte en casos molt excepcionals.

Activitat 3. Treball de camp

a) Observació directa de la socialització i comunicació de l'alumnat sord a l'Escola del Campus

b) Autoria: individual

c) Pes sobre la nota final: 20%

d) Presentació, format escrit i setmana: Setmanes 16/17

Possibilitat de reavaluació continuada no de reavaluació final excepte en casos molt excepcionals

Activitat 4. Exercici escrit sobre la integració de les conceptualitzacions i competències adquirides.

a) Examen amb preguntes d'elecció múltiple i preguntes semiobertes

b) Autoria Individual

c) Pes sobre la nota final: 40%

d) Presentació, format i setmana: Escrit. Setmana 17

Possibilitat de reavaluació final

*Per aprovar l'assignatura s'ha d'obtenir en conjunt una nota mínima de 5 i s'han d'haver realitzat satisfactòriament al menys l'activitat 2 i la 4

* L'estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts constarà com a "presentat" i per tant podrà optar per la reavaluació final

* El procediment d'avaluació final serà de verificació de l'aplicació de les orientacions donades en els casos excepcionals de les evidències 2 i 3. En la reavaluació de l'evidència 4 serà un examen similar al realitzat en l'avaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat 1. Plantejament d'una problemàtica concreta	5%	0	0	1, 4, 5, 6, 7
Activitat 2 Elaboració d'un treball	35%	0	0	1, 3, 4, 5, 6

Activitat 3 Treball de Camp	20%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7
Activitat 4 Exercici escrit sobre les conceptualitzacions i competències adquirides	40%	2	0,08	3, 4, 5, 7

Bibliografia

BIBLIOGRAFÍA DE CONSULTA

Grandari, F. (2003) "Aspectos Relacionados con la Implantación de Programas de Identificación e Intervención habilitadora Precoz" FIAPAS nº 90 Gener/ Febrer 2003 p.p. 57-61

GISTAL (2002) L'alumnat Sord a les Etapes Infantil i Primària Criteris i exemples d'Intervenció Educativa. Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions.

Ling, D. (1985) Early Intervention for hearing-Impaired Children: total Communication Options College Hill press San Diego.

Ling, D. (1985) Early Intervention for hearing -Impaired Children: Oral Options College Hill press San Diego.

Lutterman, D. (1979), trad. al castellà (1985) El niño sordo como orientar a sus padres. Ediciones Científicas La prensa médica mexicana. México.

Lutterman, D. et al. (1999) The young Deaf Children York Press Inc., Baltimore Maryland.

Marschark, M.,Lang,H.G. &Albertini (2002) Educating Deaf Students From Research to Practice Oxford University Press

Martínez, R. y otros (2003) "Resultados de aplicar durante 1 año un protocolo universal de detección precoz de la hipoacusia en neonatos" Acta Otorrinolaringol. Esp. 54; p.p. 309-315

Medà, C. (2001) "Detección de la Sordera e Intervención Temprana" Comunicar nº 15

Morera, C. y otros (1998) "Análisis de la encuesta sobre la detección precoz de la hipoacusia en España" An. Esp. Pediatric ; 48: p.p.233-237

Palacios, J. (1987) "Contenidos, estructuras y determinantes de las ideas de los padres. Una investigación empírica" Infancia y Aprendizaje 39-40 p.p.113-136

Palacios, J. y otros (1994) "Evaluación de los contextos familiares y extraescolares en los años preescolares: escalas HOME y ECCERS" Infancia y Aprendizaje 66, p.p.71-88

Silvestre,N.,Ramspott,A. & Dominguez Pareto,I (2007) "Conversational skills in a semistructured interview and self concept in deaf students". Journal of Deaf Studies and Deaf Education,12,1,p.p. 38-54 Oxford, Inglaterra.

Silvestre, N., Cambra, C., Laborda, C., Mies, A., Ramspott, A., Rosich, N., Serrano, C. y Valero, (2000) La Sordera Comunicación y Aprendizaje Ed. Mason Barcelona.

Silvestre, N. i Cambra, C. (2001) Orientació Familiar de la Criatura Sorda. Vídeo Ed. GISTAL Departament de Psicologia de L'Educació. Universitat Autònoma de Barcelona

Silvestre, N. I Ramspott,A. (2003) "Valoración del alumnado con déficit auditivo en Cataluña". Comunicar,21, IX, 21-33

Silvestre, N. & Valero,J. (2006) "Dificultades de lenguaje relacionadas con la pérdida de audición". En J.L. Gallego Ortega (director) Enciclopedia Temàtica de Logopedia. p.p.303-330 Aljibe. Málaga.

Silvestre, N. & Confederación Española de familias de Personas Sordas (2008)

"Estudio-Investigación. Interacciones comunicativas entre padres/madres e hijos/as con sordera. La comunicación entre madres oyentes y niños/as con sordera de 1 a 7 años". FIAPAS. Madrid.

Silvestre, N. (2010) "Les famílies que tenen criatures amb necessitats educatives específiques: Les famílies oïdores que tenen criatures sordes" Educar 45, 2010 99-115

Spencer, P.E., Erting, C.E. & Marschark, M (2000) The Deaf Child in the Family and at School. Essays in honor of Kathryn P. Meadow-Orleans. Lawrence Erlbaum Associates Publisher London

Sintson, M., Liu, Y., Saur, R. And Long G. (1996) "Deaf College Student's Perceptions of Communication in Mainstream Classes" Journal of Deaf Studies and Deaf Education 1:1 40-51

Stinson, M and Antia, D (1999) "Considerations in Educating Deaf and Hard-of-Hearing Student in Inclusive Settings" Journal of Deaf Studies and Deaf Education 4,3 163-175

Vinter, S. (1994) L'Émergence du langage de l'Enfant Déficient Auditif Masson. Paris

Yoshinaga Itano, Ch. (2003) "From screening to Early Identification and Intervention: Discovering Predictors to Successful Outcomes for Children with Significant Hearing Loss." Journal of Deaf Studies and Deaf Education 8: 1 Winter. p.p. 11-30

REVISTES

AMERICANS ANNALS OF THE DEAF

COMUNICAR

FIAPAS

JOURNAL OF DEAF STUDIES AND DEAF EDUCATION

READING AND WRITING

REEDUCATION ORTHOPHONIQUE

VOLTA REVIEW

MANUALS DE REFERÈNCIA

Silvestre, N. (Coord.) Cambra, C., Laborda, C., Mies, A., Ramspott, A., Rosich, N., Serrano, C., Silvestre, N., Valero, J. La sordera comunicació y aprendizaje. Masson

GISTAL 2006 I Congrés internacional sobre sordeses comunicació i aprenentatge. Llibre de resums

GISTAL 2010 I Congrés internacional sobre sordeses comunicació i aprenentatge. Llibre de resums

Es penjaran al CV els documents per cada bloc de temes.